

Editorial

Pocs aspectes preocupen avui més la nostra societat que els efectes del canvi climàtic. La humanitat es pregunta amb ansietat quines en seran les conseqüències durant els propers anys i si estarem en condicions de complir els successius compromisos assumits per tractar de revertir-lo o, com a mínim, de suavitzar-ne l'impacte des de la cimera de Kyoto (1997) ençà.

També en aquest domini la historiografia pot fer la seva aportació i la prova és el creixement dels estudis d'història sobre el paisatge, el medi ambient i les catàstrofes naturals. *Manuscrs. Revista d'història moderna*, sempre amatent a les novetats de la investigació sobre l'edat moderna, publica ja des de fa alguns anys aportacions sobre aquests temes. Valguin com a exemples els dossiers «Els tractats agrícoles en el Mediterrani medieval i modern. La continuïtat de les tècniques», del número 31, l'any 2013 (<https://revistes.uab.cat/manuscrs/issue/view/2>) i «Escriure sobre agricultura a l'època medieval i moderna» del número 33, el 2015 (<https://revistes.uab.cat/manuscrs/manuscrs/issue/view/v33>), tots dos coordinats per la professora Maria Antònia Martí Escayol.

En aquest número 42 hi presentem un llarg dossier sobre l'aprofitament dels recursos hídrics i forestals en temps preindustrials. Gràcies als treballs d'historiadors i historiadores espanyols, italians i portuguesos podem constatar que el tòpic de l'edat moderna com una època merament depredadora del medi ambient no és cert. Diverses administracions, tant civils com religioses, van tenir cura de preveure sistemes de regeneració dels recursos naturals als territoris sota el seu control. Val a dir que aquesta publicació no hauria estat possible sense el suport, també en l'àmbit financer, de la Universidad Rey Juan Carlos de Madrid i, molt especialment, sense la cura i la paciència dels professors Félix Labrador i Koldo Trápaga.

La suma dels problemes derivats de la COVID-19, dels canvis en el sistema de finançament de les revistes científiques introduïts pel Vicerektorat d'Innovació i Projectes Estratègics i del ciberatac que els servidors informàtics de la Universitat Autònoma de Barcelona van patir l'octubre de 2021, els efectes del qual

s'han perllongat durant mesos, han incrementat l'endarreriment en la data de publicació d'aquest número. L'Equip de Direcció ha dissenyat un pla de publicació dels propers números que ens hauria de permetre assolir la puntualitat en el termini d'un any i mig sense alterar la qualitat habitual de les recerques que donem a conèixer. Demanem disculpes per aquests retards tant als lectors i a les lectores com als autors i a les autores a qui han afectat.